

TOTO! JE TLAČOVÁ SPRÁVA

1. február 2023, Bratislava

výstava —

PAVEL MAŇKA — LETISKO

Kurátori výstavy: tím TOTO! je galéria

dátum —

otvorenie výstavy – štvrtok 9. 2. 2023 o 18.00 hod.

miesto —

TOTO! je galéria, Moskovská ul. 29 v Bratislave

Viete, čo je vztlak? Je to fyzikálny jav, vďaka ktorému sa teleso – hej, napríklad lietadlo – môže vzniesť v opačnom smere, než akým pôsobí gravitačná sila. Nahor. Ku hviezdám. K vzdialeným svetom. Môže prekonať tú ťarchu, čo ho znova a stále priťahuje k zemi, môže cítiť to vlnenie navôkol, keď preráža riedky vzduch.

Zdá sa vám to zložité?

A vôbec: pýtate sa, čo to má spoločné s výstavou Pavla Maňku?

Vojdite do našej galérie a zo všetkého, čo v nej teraz uvidíte, pocítite túžbu lietať.

Ten proces, ako keď lietadlo nabera rýchlosť na ranveji, dlho sa zdanlivo nič nedeje, ale potom sa v jednom momente vznesie do výšky a celý dlhý proces dáva zmysel.

Budete sa pozeráť do zápiskov a skíc, na drobnosti, ktoré ilustroval, na objekty, ktoré vytvoril, a dôjde vám, ako hlboko bratislavský výtvarník premýšľal, aby vznikli subtílna diela... vzorce, náčrty, poznámky, prepisy, korekcie. Predstavujete si ho, ako hodiny prepočítava nejaký pohyb len preto, aby vo svojich ilustráciách trafil všetko presne, aby konštrukcie držali. S tým typom opatrnej, predvídateľnej, starostlivosti, keď autor vidí „krok dopredu“, keď kalkuluje s prežívaním diváka, keď doslova „vytvára“ pocit, ktorý rozhodne o tom, či pred dielom zostaneme alebo nie, či koncentrát tvaru, farby, štylizácie zafunguje.

Kunsthistorička Naďa Kančevová o Pavlovi Maňkovi napísala, že bol: „Uzavretý solitér, experimentátor a konštruktér, priekopník abstraktno-geometrickej tendencie na Slovensku.“

A je to tak.

V malom priestore galérie sa na výstave Letisko otvára príbeh umelca.

Jeho svet túžby po ďalekých cestách a sústredného poznávania.

Kráčate a pozeráte sa na mesto, ľudí, ktorí v ňom žijú, prejdete sa k továrni za ním... a zrazu lietadlá... a potom kozmonauti.

TOTO! kultúrne ihrisko, o.z.

Dunajská 35, 811 08 Bratislava

Mária Rojko: 0907 | 282 944 — maria.rojko@gmail.com

Ida Želinská: 0903 | 373 428 — zelinska.ida@gmail.com

Miloš Kopták: 0907 | 706 081 — koptakmilos@gmail.com

TOTO! je galéria

Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Ut — Str: 15:00 — 19:00 hod.

Štv: 9:00 — 12:30 | 13:30 — 16:00

alebo na zvanie | dobrovoľné vstupné

Ilustrácie, ktoré na výstave Letisko vidíte, by nestáli samy – nedávali by zmysel, keby sme nemohli nahliadnuť aj na jeho ďalšie diela, do jeho intímneho sveta a pozerat' sa, čo všetko mu lietalo hlavou, kým vznikali. Na procesy hľadania tvarov či farebnosti.

Tak prídte a pozerajte sa na ten jeho svet s nami.

Stojí za to vidieť ho.

Od 9. 2. 2023 (od 18:00 hod.) do 27. 4. 2023 v TOTO! je galéria na Moskovskej 29 v Bratislave.

*Výstavu z verejných zdrojov podporil **Fond na podporu umenia**.*

Pavel Maňka (1929 – 2015)

Po absolvovaní Strednej školy umeleckého priemyslu študoval v rokoch 1951 – 1956 na Vysokej škole výtvarných umení v ateliéri prof. Jána Želibského. Bol členom Klubu konkrétnikov, od roku 1961 sa zúčastnil na viacerých neverejných výstavách abstraktnej tvorby. Ilustroval málo, zachovalo sa vlastne len niekoľko obálok, ilustrácii ku knihám s viac-menej technickým obsahom a maľovanka Letisko. Ale zato zostalo mnoho náčrtníkov, obsahujúcich premýšľanie nadväzujúce na niečie texty. V rokoch 1969 až 1989, v období normalizácie a postnormalizácie, sa sťahol do svojho ateliéru na Pohronskej ulici v bratislavskom Novom Meste a verejne tvoril minimálne. Po roku 1991 opäť začal vystavovať na kolektívnych výstavách. Prvú samostatnú mal až v roku 2012 v Galérii Cypriána Majerníka v Bratislave. Kunsthistorička Ľuba Belohradská mu pripisuje „časové prvenstvo v obraze k abstraktno-geometrickému tvarosloviu v slovenskom maliarstve po druhej svetovej vojne.“

TOTO! je taká galéria, v ktorej sú vystavené ilustrácie – obrázky, ktoré si pamätáme z knižiek, čo sme čítali ako deti, aj z tých, čo si teraz čítame so svojimi deťmi. Ilustrátorov, čo ich namaľovali, však často ani nepoznáme: veď koho by napadlo hľadať niekde na konci knihy meno napísané drobnými písmenkami. A tak nám často uniká, aká je slovenská ilustrátorská tradícia úžasná. A aj to, že ilustrácia je také isté umelecké dielo ako obraz či grafika. Zaslúži si visieť v galérii. Alebo u vás doma. Nech sa páči, vstúpte: www.totojegaleria.sk.

TOTO! kultúrne ihrisko, o.z.
Dunajská 35, 811 08 Bratislava

Mária Rojko: 0907 | 282 944 — maria.rojko@gmail.com
Ida Želinská: 0903 | 373 428 — zelinska.ida@gmail.com
Miloš Kopták: 0907 | 706 081 — koptakmilos@gmail.com

TOTO! je galéria
Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Ut — Str: 15:00 — 19:00 hod.
Štv: 9:00 — 12:30 | 13:30 — 16:00
alebo na zvanie | dobrovoľné vstupné